

Ο ορθολογισμός του κράτους

Του ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΟΣΜΙΔΗ

Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ της κυβέρνησης για τη συγχώνευση και αποκεντροποιημένη μεταφορά δραστηριοτήτων φορέων και υπηρεσιών του δημοσίου τομέα, όπως εκφράστηκε με την ψήφιση σχετικής διάταξης στον Ν. 2469/97 (άρθρο 2, παρ.2) «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών», επιδοκιμάστηκε ομόθυμα, ως γενναία και τολμηρή παρέμβαση.

Είναι λάθος να θεωρηθεί ότι μοναδικός ή κυρίαρχος στόχος της πρωτοβουλίας υπήρξε η περιστολή κρατικών δαπανών. Στόχος είναι κυρίως: α) η κατάργηση φορέων του δημοσίου τομέα, των οποίων είτε ο σκοπός εκπληρώθηκε είτε οι λόγοι σύστασης εξέλιπον είτε η τυπική (δρυσή) δεν συνοδεύθηκε ποτέ από λειτουργία ή παραγωγή έργου, β) η συγχώνευση ομοειδών ή με συναφείς σκοπούς, ή με επικαλυπτόμενες αρμοδιότητες φορέων, ή υπηρεσιών, γ) η μετατροπή στην προσφορότερη, κατά περίπτωση, νομική μορφή, δ) η αποκέντρωση δραστηριοτήτων και αρμοδιοτήτων στις περιφέρειες, στη Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση, ε) η απελευθέρωση προσωπικού και πόρων και η αποδέσμευση του Κράτους από διαχειριστικές λειτουργίες. Σε τελευταία ανάλυση, στόχος είναι η αναγεννητικότητα του δημοσίου τομέα.

Ο φαινόμενος κυρίαρχος στόχος της εξοικονόμησης δαπανών προκύπτει από την εκλογίκευση της λειτουργίας. Δεν καταργούνται δραστηριότητες, αναγκαίες ή χρήσιμες. Απλώς, ασκούνται με ορθολογικότερο και αποτελεσματικότερο τρόπο. Είναι αυταπόδεικτο, π.χ., ότι δύο ή τρία γειτονικά νοσοκομεία, συγχωνευόμενα σε ένα ν.π.δ.δ., θα έχουν μία διοίκηση, μία Διεύθυνση Διοικητικού, μία Διεύθυνση Οικονομικού, άρα εξοικονόμηση προσωπικού και πόρων, καλύτερη αξιοποίηση και κατανομή κλινών. Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού μετέφερε στην Αυτοδιοίκηση 280 γυμναστήρια και αθλητικά κέντρα που η ίδια λειτουργούσε, ενώ κράτησε μόνο 23 κέντρα εθνικής εμβέλειας. Επίσης, 1.418 βρεφονηπιακοί σταθμοί μεταφέρουν τη δραστηριότητά τους στην Αυτοδιοίκηση.

Σε τελευταία ανάλυση, η ωφέλεια περιέρχεται στον πολίτη, ο οποίος θα απολαμβάνει τις ίδιες ή καλύτερες υπηρεσίες με μικρότερο κόστος, το δε εξοικονομούμενο κόστος μπορεί να επανεπενδυθεί στον πολίτη, ή τουλάχισ-

τον μπορεί να ελαφρύνει το βάρος του

Το έργο αυτό συνδέεται με την ανάγκη επαναδιάταξης του δημοσίου τομέα, από την κορυφή, δηλαδή Υπουργεία - Επιτελεία, ως τις ελαφρές δομές άσκησης δραστηριοτήτων, με αυστηρή οριοθέτηση του δημοσίου τομέα, όπου απλώς είναι στρατηγικά αναγκαίος.

Η ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ στον νόμο «Διαρκής Γνωμοδοτική Επιτροπή Φορέων Δημοσίου Τομέα» απετέλεσε από τον τότε γ.γ. ΥΠΕΣΔΔΑ, Ανδρέα Λοβέρδο, τον τότε γ.γ. ΥΠΕΘΟ, Απόστολο Φωτιάδη, τον γ.γ. υπουργού Οικονομικών, Γιάννη Κουσουλάκο, το μέλος του Συμβουλίου Οικονομικών Επιχειρηματολόγων, Νικηφόρο Μανωλά, και τον υπογράφοντα με τη βοήθεια του διευθυντή ΥΠΕΣΔΔΑ, κ. Σφήκα.

Η επιτροπή αυτή, μολονότι δεν χρησιμοποιήθηκε εμπειρογνώμονες, αν και εδικαιούτο,

*Ίδιες ή καλύτερες υπηρεσίες
pros τον πολίτη
με μικρότερο κόστος*

εργάστηκε σκληρά και υποδειγματικά, από τον Απρίλιο έως τον Αύγουστο του 1997.

Σε συνάνα πέντε (45) πολύωρες και μαρραθώνιες συνεδριάσεις, η επιτροπή ακρόαθηκε κατ' επανάληψη τους γενικούς γραμματείς, ή άλλους αρμοδίους όλων των υπουργείων και φορέων. Κατάληξη της πολύμοχθης αυτής δουλειάς ήταν η κατάθεση στους εκ του νόμου αποδέκτες υπουργούς ΥΠΕΣΔΔΑ και ΥΠΕΘΟ ομόφωνης γνωμοδότησης (πλην δύο περιπτώσεων), που ξεπερνά τις 170 πυκνογραμμένες σελίδες. Ακολούθως, οι δύο συναρμόδιοι υπουργοί είχαν επαφές με όλους τους υπουργούς και διαμορφώθηκε συμφωνημένη πρόταση που επικυρώθηκε συνολικά από το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 31 Οκτωβρίου 1997. Η γνωμοδότηση δεν έγινε δεκτή σε όλα. Πίνακας με τις καταργήσεις, συγχωνεύσεις, κτλ., που αποφασίσθηκαν κα-

τά υπουργείο, δόθηκε αυθημερόν στη δημοσιότητα.

Ο ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ και η παρακολούθηση της υλοποίησης της απόφασης του Υ.Σ. ανατέθηκε στον γράφοντα, υπό την εποπτεία των δύο υπουργών.

Η υλοποίηση αυτή άρχισε ήδη από τον Δεκέμβριο του 1997, έχει προχωρήσει σε ποσοστό που αγγίζει τις εννιά στις 10 περιπτώσεις, είτε με νομοθετικές ρυθμίσεις που δημοσιεύθηκαν ή ψηφίζονται, ή είναι έτοιμες για κατάθεση, είτε με προεδρικά διατάγματα που δημοσιεύθηκαν είτε εκκρεμούν στο Σ.Ε. για επεξεργασία είτε υπογράφονται. Οι λοιπές περιπτώσεις, είτε απαίτησαν ιδιαίτερη μελέτη εφαρμογής, όπως η συγχώνευση του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, για την οποία εντός των ημερών κατατίθεται η μελέτη, είτε απαιτούν συνεννοήσεις, π.χ., με την Αυτοδιοίκηση για τη μεταφορά αρμοδιοτήτων, είτε παρουσιάστηκαν προβλήματα με τις εργασιακές σχέσεις και τα ασφαλιστικά δικαιώματα των υπό μετάταξη εργαζομένων. Το έργο της υλοποίησης σε λίγες περιπτώσεις ήταν ευχερές, στις περισσότερες ήταν και είναι δυσχερές. Σε μια περίπτωση, μάλιστα, δεν βρέθηκε, διότι δεν υπήρχε, διάταξη που συνέστησε το ν.π.δ.δ., παρά μόνο π.δ. που συνιστά θέσεις προσωπικού στο νομικό αυτό πρόσωπο! Ωστόσο, συνολικά, η υλοποίηση έτρεξε σε ικανοποιητικό βαθμό, χάρη και στην καλή συνεργασία με όλα τα υπουργεία.

Θεωρώ σημαντικό να υπογραμμισθεί ότι η γνωμοδοτική επιτροπή είναι διαρκής. Ήδη, στη θέση των παραιτηθέντων, χάριν της πολιτικής, Λοβέρδου και Φωτιάδη, εργάζονται οι Πάνος Μαϊστρός και Γιώργος Παπαϊωάννου. Η επιτροπή εξετάζει και γνωμοδοτεί για κάθε πρόταση σύστασης νέου νομικού προσώπου οιασδήποτε μορφής (νπδδ, νπιδ, ΑΕ), προκειμένου να αποφραχθεί η άστοχη δημιουργία νέων φορέων.

Τέλος, η ίδια επιτροπή ασχολείται με την εξέταση φορέων, για τους οποίους ο χρόνος δεν επέτρεψε να εξετασθούν στην πρώτη φάση, και, λόγω των ιδιαιτεροτήτων τους, η γνωμοδότηση αναβλήθηκε «διά κρείσσονες».

Η κυβέρνηση δικαιούται να ισχυρίζεται ότι η πρωτοβουλία της δικαιώθηκε, εντασσόμενη στο πλαίσιο των μέτρων για την ορθολογική λειτουργία του κράτους και τη μεγιστοποίηση της αξιοποίησης του δημοσίου χρέιματος.

Ο κ. Σωκράτης Κοσμίδης είναι γενικός γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου.